

ז' אב תמוז תשע"ה, 23.7.2015

גיליון מס' 468

פרשת דברים

אדרבה

מאת רחל יבלונסקי, קיבוץ עלומים

השבת נתחיל לקרוא את הספר החמישי – ספר דברים. כאשר משה מזכיר לעם את חטא המרגלים העם מגיב בתקיפות "ותרגנו באהליכם בשנאת ה' אתנו הוציאנו מארץ מצרים לתת אתנו ביד האמורי להשמידנו". (א', כ"ז). ה"נרגן" הוא אדם שרוטן ומתלונן ולעולם אינו שבע רצון.

ישנם שני סוגים של אי שביעות רצון: כפיות טובה ונרגנות. כפוי טובה הוא אדם שמתעלם מטובה שנעשתה לו. זו מידה מסוכנת בנפש האדם משום שהיא עלולה לפתח ולגרום לתכונות רעות רבות נוספות. דוגמא לכך ניתן למצוא במערכת היחסים בין פרעה ליוסף כאשר בהתחלה פרעה כפוי טובה על טובותיו של יוסף: "אשר לא ידע את יוסף" ואח"כ התיאור מחריף ל "לא ידע את השם".

אולם הנרגן גרוע מכפוי הטובה. הוא אינו מתעלם ממעשה טוב שנעשה לו אלא מפרש את הדבר הטוב שנעשה לו כדבר רע. הנרגן לא שותק בזמן שעושים לו טובה (וכמובן שאינו מודה עליה...), אלא רוגז וצועק על מה שנעשה לו, כי מבחינתו זה רע.

בני ישראל היו נרגנים. הם עומדים על סף כניסתם לארץ ישראל לאחר כל הטובות והניסים שמלווים אותם 24/7 והם מעיזים להגיד "בשנאת ה' אתנו הוציאנו ממצרים", כלומר שהקב"ה הוציא אותם ממצרים משום שהוא שונא אותם. הם שכחו את כל החסדים שעשה להם ה', את המכות שהכה את המצרים, הורדת המן, ענני הכבוד ועוד. בני ישראל מואסים במתנה הגדולה שהם אמורים לקבל בכניסה לארץ, ומעדיפים להתלונן על הטובות שקיבלו עד אותו יום.

לפי המדרש רצו בני לנסוע מהר סיני מה שיותר מהר כי היו להם טענות שמשה יורד מן ההר מידי יום עם מצוות חדשות – פעם מצוות ציצית ופעם שעטנז... 'בכל יום ים חומרות חדשות' הם כביכול רוטנים אחד לשני, ולכן יש לברוח "ויסעו מהר השם" – הר של ה', הר של מצוות.

ידוע שבנ"י היו דור דעה, דור גבוה מאד וחכם מאד, אז זה שיש להם טענות כל כך לא הגיוניות?

אצל הנרגן אין הגיון. הוא מתלונן שיש לו, ומתלונן כשאין לו. אפילו על המן התלוננו ורצו בשר למרות שהיו להם המון כבשים וצאן לאכול. הרצון שלהם היה להתלונן ולא משנה מה היה להם, ומה לא היה להם: "הצאן ובקר ישחט להם וצא להם אם את כל דגי הים יאסף להם ומצא להם" – אם תתן להם בשר יירצו דגים, תתן להם דגים יירצו בשר.

כגודל המידה הרעה, כך גם גודל העונש – גלות.

” וירגנו באהליהם... וישא ידו להם להפיל אותם... ולזרותם בארצות” (תהילים ק”ו, כ”ה-כ”ז)

בימים הללו אנו חשים על גופינו בגזרות תשעת הימים, את גזרת הגירוש מבית המקדש, ובתשעה באב מוסיפים ורואים גם את הקשר לגזרת הגירוש מחבלי הארץ גוש קטיף, קבר יוסף, שאנור וחומש.

כאנשים וכישראלים שעניין התלונות אצלם מאוד מפותח, אנו נקראים כאן לתקן את המידה הרעה הזו. להשתדל לראות את הטוב בכל דבר ולדון אחד את השני לכף זכות, כפי שלימד אותנו רבי אלימלך מליז'נסק:

אדרבה, תן בלבנו שנראה כל אחד מעלת חברינו ולא חסרונם,
ושנדבר כל אחד את חברו בדרך הישר והרצוי לפניך,
ואל יעלה בליבנו שום שנאה מאחד על חברו, חלילה,
ותחזק אותנו באהבה אליך, כאשר גלוי וידוע לפניך,
שיהא הכול נחת רוח אליך... אמן כן יהי רצון.

”צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים
והאמת והשלום אהבו” (זכריה ח, ט).

רחל יבלונסקי, חברת קיבוץ עלומים מזה ארבע שנים. גנת בגיל הרך בקיבוץ ואמא
לחמישה ילדים.

אפשר לקבל את דף פרשת השבוע של הקיבוץ הדתי בדואר אלקטרוני או לראות אותו
באינטרנט באתר של תנועת הקיבוץ הדתי בכתובת: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm
כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il
ולרשום subscribe בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בשורת הנושא.
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il
אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il